

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
GRAĐANSKO ODJELJENJE
Broj: 65 0 Ip 338903 24 Spp
Sarajevo, 18.12.2024. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, odlučujući o zahtjevu Općinskog suda u Sarajevu za rješavanje spornog pravnog pitanja od 19.11.2024. godine, na osnovu odredbe člana 61c. stav (1) Zakona o parničnom postupku¹ (dalje: ZPP), te odredbe člana 18. Pravilnika o unutrašnjem sudskom poslovanju Federacije Bosne i Hercegovine i Brčko Distrikta² u sjednici Građanskog odjeljenja održanoj 18.12.2024. godine donio je:

ODLUKU

Odbacuje se zahtjev Općinskog suda u Sarajevu za rješavanje spornog pravnog pitanja broj: 65 0 Ip 338903 13 Ip od 19.11.2024. godine.

O b r a z l o ž e n j e

Općinski sud u Sarajevu, uz dopis od 19.11.2024. godine, dostavio je zahtjev za rješavanje spornog pravnog pitanja u pravnoj stvari tražitelja izvršenja Nijaza Skenderagić iz Sarajeva, (ranije BORA d.o.o. Banja Luka), protiv izvršenika IMOBILIA TRADE d.o.o. Sarajevo-u stečaju i AUTOSERVIS d.d. Ilijaš, u stečaju. Uz zahtjev je dostavljen i predmet broj 65 0 Ip 338903 13 Ip.

U zahtjevu je izložen kratak prikaz utvrđenog činjeničnog stanja, razlozi zbog kojih se sud obraća sa zahtjevom i sopstveno tumačenje spornog pravnog pitanja.

Kao razlog podnošenja zahtjeva navedeno je da je na sjednici Izvršnog odjeljenja koja je održana dana 30.09.2024. godine, zauzet stav da je potrebno podnijeti zahtjev ovom sudu za rješavanje spornog pravnog pitanja, jer smatraju da postoji različita praksa Kantonalnog suda u Sarajevu.

U konkretnoj pravnoj stvari, tražitelj izvršenja Nijaz Skenderagić iz Sarajeva, (ranije BORA d.o.o. Banja Luka), protiv izvršenika IMOBILIA TRADE d.o.o. Sarajevo-u stečaju i AUTOSERVIS d.d. Ilijaš, u stečaju, podnio je prijedlog za izvršenje dana 29.03.2013. godine, a na osnovu izvršne notarske isprave - Otpravka izvornika u svrhu izvršenja Ugovora o zasnivanju založnog prava – hipoteke broj OPU-1494/2008 od 09.04.2008. godine, a prvostepeni sud je rješenjem broj 65 0 Ip 338903 13 Ip od 08.05.2013. godine, odredio izvršenje na nekretninama bliže označenim i opisanim u samom rješenju o izvršenju. Određeno je i da u konkretni izvršni postupak pristupaju tražioci izvršenja u smislu odredbe člana 73. Zakona o izvršnom postupku F BiH iz predmeta broj 65 0 Ip 338905 13 Ip, Skenderagić Nijaz,

¹ „Službene novine F BiH“ broj 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15

² „Službeni glasnik BiH“ broj 66/12 i 40/14

broj 65 0 Ip 338907 13 I, Skenderagić Nijaz, broj 65 0 Ip 280188 12 Ip Skenderagić Nijaz i broj 65 0 Ip 288492 13 Ip, (SZD INSTAL SERVIS, vl. Asim Pašović), čije je izvršenje određeno na istoj nekretnini. Rješenjem od 04.07.2023. godine sud je dosudio predmetne nekretnine kupcu. Prvostepeni sud je prije donošenja rješenja o namirenju u smislu odredbi člana 96., 97., 98. i 109. ZIP-a FBiH donio zaključak da će se navedeno rješenje o namirenju donijeti van ročišta, a nakon okončanja postupka za rješavanje spornog pravnog pitanja pred ovim sudom.

Prvostepeni sud postavlja sporno pravno pitanje koje glasi:

"U situaciji kada je na nekretnini određeno izvršenje u korist više tražilaca izvršenja (tražioci izvršenja koji pristupaju u smislu odredbi člana 73. ZIP-a FBiH, založni povjerioci po osnovu hipoteke, zakonske hipoteke i sl), prilikom donošenja rješenja o namirenju, u smislu člana 98. ZIP FBiH, iz iznosa dobivenog prodajom nekretnine da li se:

- prvo namiruju troškovi izvršnog postupka svih tražilaca izvršenja koji su pristupili u osnovni predmet (član 73 ZIP-a FBiH)?
- ili se prvo namiruje tražilac izvršenja koji ima raniju zabilježbu izvršenja, odnosno založno pravo, najprije on se namiri u cijelosti (prvo njegovi troškovi, kamate i glavno potraživanje) pa tek onda idući tražilac ili založni povjerilac prema redoslijedu upisa sticanja njihovih založnih prava i tako redom (prema redoslijedu u C listu), dok ima novca dobijenog prodajom nepokretnosti u postupku?"

Prvostepeni sud je dao i sopstveno tumačenje spornog pravnog pitanja smatrajući da kako je odredbom člana 72. stav 1. Zakona o izvršnom postupku FBiH, propisana dužnost suda da čim donese rješenje o izvršenju na nepokretnosti po službenoj dužnosti odredi da se u zemljišnoj knjizi upiše zabilježba izvršenja, a pravno dejstvo zabilježbe ogleda se u tome (član 72. stav 2. istog zakona) što njome tražilac izvršenja stiče pravo da svoje potraživanje namiri iz nepokretnosti, a svako lice koje nakon upisa te zabilježbe izvršenja stekne određena prava nad nepokretnošću dužno je trpjeti prvenstveno ostvarenje prava na namirenje tražioca izvršenja stečenog tom zabilježbom. Prvostepeni sud smatra da je smisao i cilj ovih zakonskih odredbi da se tražilac izvršenja namiri u cijelosti, a da tražilac izvršenja za čije je potraživanje kasnije određeno izvršenje na istoj nepokretnosti i koji stupa u već pokrenuti izvršni postupak (član 73. stav 2. ZIP FBiH), je dužan da trpi da se najprije raniji tražilac izvršenja prvenstveno namiri u cijelosti sva svoja potraživanja (glavno potraživanje, kamate i sve troškove postupka) iz nepokretnosti, odnosno iz novčanog iznosa dobijenog prodajom nepokretnosti, pa tek nakon toga kasniji povjerilac namiruje svoja potraživanja.

Prvostepeni sud navodi kada bi se postupalo drugačije tj. na način na koji je postupio drugostepeni sud u većem broju drugih predmeta, bio bi obesmišljen cilj zabilježbe izvršenja.

Prvostepeni sud u zahtjevu navodi da se pred prvostepenim sudom vodi više predmeta koji se odnose na isto pravno pitanje: 65 0 I 099911 09 I, 65 0 I 440932 14 I, 65 0 I 390175 18 I, 65 0 I 087522 06 I, 65 0 I 616263 22 I 2, 65 0 Ip 410101 14 Ip, 65 0 Ip 144864 23 Ip 2, 65 0 Ip 338903 13 Ip, 65 0 Ip 338903 13 I, 65 0 I 099204 19 I 2, 65 0 Ip 521167 23 Ip 2 i drugi, međutim iako proizilazi da su određeni predmeti rješavani na Kantonalnom sudu u Sarajevu u žalbenom postupku, odluke nisu priložene.

Odredbom člana 61.a ZPP kojim je regulisano da ako se u postupku pred prvostepenim sudom u većem broju predmeta postoji potreba da se zauzme stav o spornom pravnom pitanju

koje je od značaja za odlučivanje o predmetu postupka pred prvostepenim sudovima, prvostepeni sud je ovlašten i po službenoj dužnosti pokrenuti navedeni postupak.

Dakle, iz sadržaja zahtjeva prvostepenog suda proizilazi da nezavisno od toga što je Kantonalni sud u Sarajevu zauzeo stav u pojedinim svojim odlukama, zbog neslaganja prvostepenog suda sa izraženim stavom, smatraju da je potrebno da se o navedenom spornom pravnom pitanju izjasni i ovaj sud.

Međutim, imajući u vidu, da u vezi spornog pravnog pitanja postoji pravno shvatanje drugostepenog suda koje je izraženo u većem broju drugih predmeta, to se u konkretnom slučaju nisu ispunili uslovi za rješavanje spornog pravnog pitanja u smislu člana 61a. stav. 1. ZPP. Iz navedenih razloga, neovisno od toga što u konkretnom predmetu nije izraženo pravno shvatanje drugostepenog suda, primjenljiv je zauzeti pravni stav Vrhovnog suda Federacije BiH na sjednici Građanskog odjeljenja od 31.5.2018. godine: „kada se općinski sud ne slaže sa odlukom kantonalnog suda, u kojoj je nakon žalbenog postupka kantonalni sud izrazio svoje stanovište po navedenom spornom pravnom pitanju, takav zahtjev za rješavanje spornog pravnog pitanja treba odbaciti kao nedozvoljen temeljem člana 61c. stav (1) Zakona o parničnom postupku“.

Institut rješavanja spornog pravnog pitanja ne podrazumijeva ujednačavanje sudske prakse prvostepenog i drugostepenog suda, pa ni vijeća drugostepenih sudova.

Zbog izloženog, Građansko odjeljenje Vrhovnog suda Federacije BiH, je primjenom odredbe člana 61c. stav (1) ZPP, zahtjev Općinskog suda u Sarajevu za rješavanje spornog pravnog pitanja odbacilo kao nedozvoljen.

Predsjednik Građanskog odjeljenja
Vrhovnog suda F BiH

Radenko Blagojević, s.r.